

Ambasada i Konsulat USA w Polsce

Zestawienie informacji na temat tzw. ustawy JUST z 2017 roku (Justice for Uncompensated Survivors Today)

Czym jest ustawa tzw. ustawa JUST z 2017 roku?

- Ustawa JUST jest amerykańskim prawem, które wymaga od Departamentu Stanu przedłożenia Kongresowi Stanów Zjednoczonych jednorazowego raportu do listopada 2019 roku.
- Ten jednorazowy raport będzie zawierał ocenę przepisów prawnych i polityk poszczególnych krajów, które w 2009 roku przyjęły Deklarację z Terezina podczas konferencji poświęconej aktywom z okresu Holocaustu w zakresie identyfikacji, zwrotu lub restytucji aktywów bezprawnie zajętych lub przekazanych w okresie Holocaustu.
- Ustawa JUST jest narzędziem umożliwiającym ocenę postępów krajów w wypełnianiu zobowiązań wynikających z deklaracji z Terezina.
- Po przedłożeniu raportu wynikającego z ustawy JUST stanie się dokumentem publicznym, dostępnym dla każdego do wglądu.

Czym jest Deklaracja z Terezina?

- Deklaracja z Terezina odnosi się do osób, które przeżyły Holocaust oraz innych ofiar nazistowskich prześladowań.
- Deklaracja z Terezina wzywa kraje, które ją przyjęły, do podjęcia działań dotyczących identyfikacji, zwrotu lub restytucji aktywów bezprawnie zajętych w okresie Holocaustu, w tym:
 - zwrotu lub restytucji bezprawnie zajętego mienia, w tym mienia religijnego lub komunalnego;
 - zwrotu mienia, bez ustanowionego spadkobiercy, w celu pomocy osobom ocalałym z Holocaustu, które znajdują się w potrzebie;
 - dokonania postępu w zaspokajaniu roszczeń obywateli, którzy przeżyli Holocaust i członków ich rodzin.
- Deklaracja z Terezina wzywa również poszczególne kraje do rozwiązania kwestii dzieł sztuki skonfiskowanych lub zrabowanych przez Nazistów; zwrotu dóbr kultury oraz judaików; zapewnienia dostępu do dokumentów archiwalnych; promowania edukacji, badań, ochrony pamięci i ważnych miejsc upamiętniających Holocaust; oraz zapewnienia godnych warunków życia dla osób ocalałych z Holocaustu.
- Polska i Stany Zjednoczone należały do grupy 46 krajów, które zatwierdziły Deklarację z Terezina w trakcie konferencji poświęconej aktywom z okresu Holocaustu.

Odpowiedzi na sporne kwestie:

- Stanom Zjednoczonym chodzi o to, aby restytucja była sprawiedliwa i równa wobec wszystkich ofiar bez względu na narodowość, religię i pochodzenie etniczne.
- Ustawa JUST nie oskarża Polski o współudział w nazistowskich zbrodniach podczas 2 wojny światowej. Stany Zjednoczone uznają, że Polska była ofiarą hitlerowskiej agresji.
- Ustawa JUST nie jest wymierzona przeciwko żadnemu państwu, ani nie traktuje jakiegokolwiek państwa w sposób szczególny. Polska jest jednym z 46 państw, które objęte są ustawą JUST.
- Ustawa JUST nie wymaga, aby jakikolwiek kraj wypłacał pieniądze pojedynczym osobom, obcym rządów lub międzynarodowym organizacjom z racji zwrotu mienia łącznie z bezspadkowym z okresu Holocaustu. Kongres amerykański zmierza do tego, aby kwestie te zostały rozwiązane.
- Żadne sankcje nie znajdują umocowania na mocy ustawy JUST.
- Przeważająca większość roszczeń obywateli amerykańskich z okresu Holocaustu nie była objęta porozumieniem odszkodowawczym z 1960 roku. W lipcu 1960 Stany Zjednoczone podpisały umowę z Polską, na mocy której rząd polski przejął odpowiedzialność za wypłatę odszkodowań dla obywateli amerykańskich, którzy byli obywatelami amerykańskimi w czasie, gdy ich majątek w Polsce był upaństwowiony przez ówczesny rząd komunistyczny.
- Obywatele polscy, których majątek został zajęty w czasach Holocaustu, a którzy później wyemigrowali do Stanów Zjednoczonych i stali się obywatelami amerykańskimi lub których potomkowie stali się obywatelami amerykańskimi, nie są objęci umową z 1960 roku.

Oficjalna strona internetowa amerykańskiej misji dyplomatycznej w Polsce. Zamieszczone tu odsyłacze do innych stron internetowych nie oznaczają akceptacji wyrażanych tam poglądów ani zasad ochrony prywatności.

